

Motion till riksdagen 2025/26:4005

av Birger Lahti m.fl. (V)

med anledning av prop. 2025/26:184 Privatkopieringsersättning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rättighetshavare till fotografisk bild ska omfattas av ersättningsordningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att taknivåerna i ersättningen bör gälla enligt följande: anordningar för lagring bör ha en taknivå på 50 kronor, anordningar för lagring där även annan användning kan ske bör ha en taknivå på 125 kronor och anordningar för exemplarframställning bör ha ett tak på 125 kronor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ersättning till medlaren ska betalas av den part som har ansökt om medlingen eller, om flera parter har ansökt om medlingen, av dessa parter med lika delar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Privatkopiering innebär att göra kopior av upphovsrättsskyddat material för privat bruk. Tidigare har vhs, kassettband eller dvd varit vanliga format. Till skillnad från piratkopiering är det något lagligt som upphovsrättslagen möjliggör. Det kan t.ex. handla om att ha musikfiler på sin dator eller telefon eller att spara ned poddar. För att kompensera upphovsmän eller andra rättighetshavare ekonomiskt för den inskränkningen i deras ensamrätt finns den s.k. privatkopieringsersättningen. Den som säljer enheter eller apparater som möjliggör privatkopiering betalar en avgift som ska kompensera rättighetshavaren.

Reglerna kring privatkopieringsersättning sågs senast över i samband med genomförandet av direktivet om upphovsrätten och informationssamhället 2005. Sedan dess har mycket hänt. Vi har i dag nya sätt att ta till oss upphovsrättsskyddat material såsom

böcker, musik och film, och det har skett en stor teknisk utveckling på området. Vänsterpartiet är därför positiva till att det görs en översyn av regelverket för att anpassa det till en ny tid och ställer oss bakom stora delar av propositionens förslag.

Vi menar dock att framställare av fotografiska bilder även fortsättningsvis borde omfattas av ersättningsmodellen. Många remissinstanser lyfter att konsekvensanalysen av att ta bort fotografiska bilder är bristfällig; detta håller vi med om. Bildupphovsrätt skriver i sitt remissvar att gränsdragningen mellan ett fotografiskt verk och en fotografisk bild inte låter sig göras så lätt. Då regeringens syfte är att säkerställa en likvärdig rätt till rimlig kompensation för rättighetshavarna känns det som fel väg att gå. Vi menar också att argumentet om att det inte omfattas av EU-bestämmelser inte omöjliggör att en fotografisk bild kan omfattas av den svenska regleringen.

Rättighetshavare till en fotografisk bild ska omfattas av ersättningsordningen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Vi är också samstämmiga med Klys och Copyswede angående taken för ersättningen, där regeringens förslag riskerar att endast möjliggöra sänkningar av ersättningen och inte höjningar. Detta kan få stora konsekvenser för rättighetshavare över tid och behöver därför justeras. I andra vågskålen finns konsumentperspektivet. För oss är det viktigt att också bevaka att ny teknologi är tillgänglig för en stor del av befolkningen, men vi menar att de nivåer som föreslås i Klys och Copyswedens remissvar är välbalanserade.

Taknivåerna i ersättningen bör gälla enligt följande: anordningar för lagring bör ha en taknivå på 50 kr, anordningar för lagring där även annan användning kan ske bör ha en taknivå på 125 kr och anordningar för exemplarframställning bör ha ett tak på 125 kr. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Propositionen föreslår möjligheter till att utse medlare. Vänsterpartiet instämmer med det förslaget och menar att det är bra. Vi menar dock att det inte finns skäl att i detta fall frånga principerna om ersättning som finns i andra medlingsförfaranden, alltså att den part som ansöker om medling också är den som står för kostnaden om inte annat är överenskommet.

Ersättning till medlaren ska betalas av den part som har ansökt om medlingen eller, om flera parter har ansökt om medlingen, av dessa parter med lika delar. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Birger Lahti (V)

Andrea Andersson Tay (V)

Ida Gabrielsson (V)

Ilona Szatmári Waldau (V)

Malin Östh (V)

Kajsa Fredholm (V)

Andreas Lennkvist Manriquez (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)